

การบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วม: กรณีศึกษาประเทศฟินแลนด์

The Participatory Educational Management: A Case Study of Finland

กฤษณะ บุหลัน^{1*} และ ปิ่นนิชา อุตตมะเวทิน²

Krissana Bulan^{1*}, and Pinnicha Uttamawin²

หลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น

Doctor of Education Program, Graduate School, Western University Thailand

E-mail: ¹dr.krissana@gmail.com, ²pinnicha_u@hotmail.com

Received December 18, 2023; **Revised** January 28, 2024; **Accepted** February 15, 2024

Abstract

This article provides insights into educational management in Finland, serving as a noteworthy example of an education system with active collaboration between governmental agencies and communities. Finland places a high emphasis on education and educator development, focusing on training teachers to excel in problem-solving-oriented and self-directed learning methodologies. The education system in Finland also promotes essential qualities such as creativity, innovation, and teamwork. Gender equality enhancement is also an intriguing aspect of their educational management approach. In summary, education management in Finland underscores the importance of cooperation between organizations and communities, fostering diverse and innovative educators and students, and aiming to cultivate a well-suited learning environment for the future of society.

Keywords: education management; participation; Finland

บทคัดย่อ

การบริหารการศึกษาในประเทศฟินแลนด์ ซึ่งเป็นตัวอย่างที่น่าสนใจในการนำเสนอแนวทางการจัดการระบบการศึกษาที่มีการมีส่วนร่วมระหว่างหน่วยงานทางราชการและชุมชน ประเทศฟินแลนด์มีการเน้นความสำคัญของการศึกษาและการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา โดยมีการให้ความสำคัญกับการฝึกอบรมและพัฒนาครูให้มีความเชี่ยวชาญในการสอนและนำการเรียนรู้การสอนที่เน้นการแก้ปัญหาและการเรียนรู้ด้วยตนเอง ระบบการศึกษาในประเทศฟินแลนด์ยังเน้นการส่งเสริมคุณลักษณะที่สำคัญอย่างคิดริเริ่มสร้างสรรค์และการทำงานเป็นทีม การเสริมสร้างความเสมอภาคระหว่างเพศก็เป็นหนึ่งในแนวทางการบริหารการศึกษาที่น่าสนใจในประเทศนี้ สรุปได้ว่าการบริหารการศึกษาในประเทศฟินแลนด์เน้นการร่วมมือระหว่างหน่วยงานและชุมชน พัฒนาครูและนักเรียนให้เป็น

บุคคลที่มีความรู้ความสามารถที่หลากหลาย และสร้างสรรค์ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่เหมาะสมในสังคมในอนาคตได้อย่างเต็มที่

คำสำคัญ: การบริหารการศึกษา; การมีส่วนร่วม; ประเทศฟินแลนด์

บทนำ

การบริหารการศึกษาเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาทางการศึกษาในทุกประเทศ บทความนี้จะศึกษาแนวทางการบริหารการศึกษาในประเทศฟินแลนด์และนำเสนอการเปรียบเทียบกับบางประเทศอื่น เพื่อเข้าใจความแตกต่างและแนวทางที่น่าสนใจที่อาจเป็นแรงบันดาลใจสำหรับการพัฒนาระบบการศึกษาในที่อื่น ๆ ในประเทศฟินแลนด์ การบริหารการศึกษานับการร่วมมือและความสอดคล้องระหว่างหน่วยงานทางราชการและชุมชน เชื่อมโยงการศึกษากับการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยมีการพัฒนาครูเป็นศูนย์กลาง เน้นให้ครูมีทักษะการสอนและส่งเสริมการเรียนรู้ที่ส่งผลให้นักเรียนเป็นบุคคลที่คิดอย่างสร้างสรรค์และมีความสามารถในการแก้ไขปัญหา ระบบการศึกษาในฟินแลนด์ยังเน้นการส่งเสริมคุณลักษณะเช่นการคิดริเริ่มสร้างสรรค์และการทำงานเป็นทีม นอกจากนี้ยังมีการเน้นสร้างความเสมอภาคระหว่างเพศในทุกระดับ ภาพรวมของสถานการณ์ทางการศึกษาในฟินแลนด์ในช่วงหลายปีที่ผ่านมาได้แสดงถึงความสำเร็จและความเข้าใจที่ลึกซึ้งเกี่ยวกับความสำคัญของการบริหารการศึกษาในทุกระดับ ตั้งแต่การพัฒนาครูและนักเรียนไปจนถึงการสร้างแนวทางการเรียนการสอนที่เน้นความคิดริเริ่มและการเรียนรู้ด้วยตนเอง นี่คือนิยามสรุปเกี่ยวกับสถานการณ์การบริหารการศึกษาในฟินแลนด์ในช่วงหลายปีที่ผ่านมา (Sahlberg, 2007)

1. การพัฒนาครูและนักเรียน ฟินแลนด์ให้ความสำคัญกับการพัฒนาครูเป็นอย่างมาก เพื่อให้ครูมีความรู้และทักษะที่เหมาะสมในการสอนและส่งเสริมการเรียนรู้ที่กระตุ้นความคิด นอกจากนี้ยังมีการส่งเสริมให้นักเรียนให้มีบทบาทในกระบวนการเรียนรู้ โดยเน้นการเรียนรู้ด้วยตนเองและการแก้ไขปัญหา เช่นการให้นักเรียนมีความเสมอภาคระหว่างเพศในการเรียนการสอน

2. แนวทางการเรียนการสอน ระบบการศึกษาในฟินแลนด์เน้นการเรียนรู้ด้วยตนเองและการแก้ไขปัญหา การสอนไม่เน้นการทดสอบและการวัดผลมากนัก แต่เน้นให้นักเรียนมีความเข้าใจลึกซึ้งในหัวข้อและสามารถนำความรู้ไปใช้งานในสถานการณ์จริงได้ การเรียนรู้มักเป็นเชิงวิจัยและการค้นคว้า นี่เป็นเพราะระบบการศึกษานับการสร้างความคิดสร้างสรรค์และความรู้ความสามารถที่เชื่อมโยงกับการแก้ไขปัญหาในชีวิตประจำวัน

3. การเสริมสร้างคุณลักษณะและทักษะ ฟินแลนด์เน้นการสร้างคุณลักษณะที่สำคัญในการพัฒนาบุคลากรและนักเรียน เช่นความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การทำงานเป็นทีม และการแก้ไขปัญหา การพัฒนาทักษะทางความสัมพันธ์และการทำงานร่วมกันเป็นส่วนสำคัญในการเตรียมความพร้อมให้กับชีวิตหลังจบการศึกษา

4. ความเสมอภาคระหว่างเพศ ฟินแลนด์เน้นการสร้างเสมอภาคระหว่างเพศในทุกขั้นตอนของการศึกษา ไม่ว่าจะเป็นการเรียนการสอนหรือการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา การสร้างเสมอภาคระหว่างเพศเป็นสิ่งที่มีความสำคัญในการสร้างสังคมที่ยั่งยืนและเป็นกลาง

5. การเปรียบเทียบกับประเทศอื่น เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอื่น ฟินแลนด์มีแนวทางการบริหารการศึกษาที่แตกต่างจากบางที่ เช่นการเน้นผลลัพธ์การเรียนรู้แทนที่จะเน้นการทดสอบ นี่อาจสร้างสภาวะการเรียนรู้ที่เตรียมความพร้อมในการเรียนรู้ในระยะยาว

เมื่อเปรียบเทียบกับบางประเทศอื่น เราพบว่าแนวทางการบริหารการศึกษาและการพัฒนาครูในฟินแลนด์เป็นเครื่องมือที่น่าสนใจ ในขณะที่บางประเทศอื่นอาจมีการเน้นความสำคัญของการทดสอบและการวัดผลมากกว่า ซึ่งอาจส่งผลให้เกิดความกดดันในการสอนและการเรียน นอกจากนี้ยังมีการแนวทางการบริหารการศึกษาที่เน้นไปที่ด้านเศรษฐกิจและสังคมมากกว่าการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา การเปรียบเทียบระบบการบริหารการศึกษาระหว่างประเทศเป็นแรงบันดาลใจสำหรับการพัฒนาระบบการศึกษาในที่อื่น การนำเอาความรู้และแนวทางที่เป็นที่น่าสนใจจากประสบการณ์ของประเทศฟินแลนด์และประเทศอื่น ๆ เข้ามาปรับใช้ในบริบทที่เหมาะสมสามารถเสริมสร้างการพัฒนาระบบการศึกษาให้เติบโตและประสบความสำเร็จในระยะยาวได้ บทความนี้จึงเป็นแหล่งข้อมูลที่มีคุณค่าสำหรับผู้สนใจในการนำแนวทางการบริหารการศึกษาที่เน้นความร่วมมือและการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาเพื่อสร้างระบบการศึกษาที่มีประสิทธิภาพและความสามารถในการรับมือกับความเปลี่ยนแปลงในสังคมและเศรษฐกิจของวันพรุ่งนี้ (Sahlberg et al., 2021) โดยมีประเด็นที่จะนำเสนอจาก แนวคิดและทฤษฎี หลักการและแนวคิด บุคลากร แนวคิดทฤษฎีเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการบริหารการศึกษาในประเทศไทย ดังรายละเอียดดังนี้

แนวคิดและทฤษฎี

ทฤษฎีการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วม (Participatory Educational Management) เป็นแนวคิดที่เน้นการมีส่วนร่วมและการร่วมมือของหลายกลุ่มผู้เกี่ยวข้องในกระบวนการบริหารการศึกษา เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่มีความเข้าใจและความสอดคล้องกับความต้องการของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง แนวคิดนี้เน้นถึงความเป็นผู้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การวางแผน และการดำเนินการทางการศึกษา เพื่อให้ผลลัพธ์การศึกษาเป็นที่เหมาะสมและเป็นประโยชน์ที่สุดสำหรับกลุ่มผู้เรียนและสังคมที่แตกต่างกัน (Bush, 2011)

ทฤษฎีการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมมีหลายแบบและมีการปรับใช้ตามบริบทและสถานะที่แตกต่างกันในประเทศต่างๆ ตัวอย่างทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวข้องได้แก่

ทฤษฎีเศรษฐศาสตร์สังคม (Social Economics) แนวคิดนี้เน้นถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมของกลุ่มผู้เกี่ยวข้องในกระบวนการตัดสินใจทางการเศรษฐกิจและสังคม เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนและความเสมอภาคระหว่างกลุ่ม (Sutinen & Kuperan, 1999)

ทฤษฎีการบริหารการศึกษาแบบเศรษฐกิจ (Economic Management Education) แนวคิดนี้เน้นถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมของผู้บริหาร ครู นักเรียน และประชาชนทั่วไปในกระบวนการบริหารการศึกษาเพื่อให้เกิดการเสริมสร้างความเข้าใจและการปฏิบัติที่สอดคล้องกับเป้าหมายทางการศึกษา (Osmanovic et al. 2011)

ทฤษฎีการบริหารการศึกษาแบบนิเวศ (Environmental Education Management) แนวคิดนี้เน้นถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมของกลุ่มผู้เกี่ยวข้องในกระบวนการบริหารการศึกษาเพื่อสร้างการเรียนรู้ที่เน้นการประมวลผลข้อมูลและสิ่งแวดล้อม (Bush, 2011)

ทฤษฎีการบริหารการศึกษาแบบพัฒนาองค์ความรู้ (Knowledge Organization Development) แนวคิดนี้เน้นถึงการนำความรู้และข้อมูลจากกลุ่มผู้มีส่วนร่วมนำมาใช้ในกระบวนการตัดสินใจทางการศึกษาเพื่อให้เกิดการพัฒนาที่มีความเข้าใจและความเหมาะสม (Nonaka, 1994)

ทฤษฎีการพัฒนาครู (Teacher Development)

ได้รับความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการสอน ซึ่งมีหลายทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาครูในบทบาทของครูสอนและนักศึกษา นี่คือตัวอย่างทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาครู (Christianakis, 2018)

1. ทฤษฎีการเรียนรู้ของครู (Teacher Learning Theory) แนวคิดนี้เน้นการเรียนรู้ของครูในบทบาทของครูสอน โดยเน้นการเรียนรู้เป็นกระบวนการตลอดชีวิตที่ต้องปรับตัวเรื่อย ๆ เพื่อพัฒนาทักษะและความรู้ในการสอน (Christianakis, 2018)

2. ทฤษฎีการพัฒนาอาชีพครู (Teacher Professional Development Theory) แนวคิดนี้เน้นการพัฒนาอาชีพครูให้มีความเชี่ยวชาญและมีคุณภาพในการสอน มีการเรียนรู้และฝึกปฏิบัติอย่างต่อเนื่องเพื่อปรับตัวกับการเปลี่ยนแปลงในสังคมและการศึกษา (Christianakis, 2018)

3. ทฤษฎีการเรียนรู้จากประสบการณ์ (Experiential Learning Theory) แนวคิดนี้เน้นการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์และการทำ ครูสามารถพัฒนาทักษะการสอนและการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นผ่านประสบการณ์ในการสอนจริง (DiYanni & Borst, 2020)

4. ทฤษฎีการเรียนรู้เชิงสันติสุข (Contemplative Learning Theory): แนวคิดนี้เน้นการพัฒนาครูในแง่ของความสัมพันธ์และการเรียนรู้ในภาพรวม ครูสามารถพัฒนาความตั้งใจที่สงบและการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาผ่านแนวคิดนี้ (Owen-Smith, 2018)

5. ทฤษฎีการแก้ไขปัญหา (Problem-Solving Theory) แนวคิดนี้เน้นการพัฒนาครูให้มีความสามารถในการแก้ไขปัญหาทางการสอนและการเรียนรู้ ครูสามารถเรียนรู้จากการพบปัญหาในการสอนและการหาทางแก้ไขในกระบวนการเรียนรู้ (Owen-Smith, 2018)

6. ทฤษฎีการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning Promotion Theory) แนวคิดนี้เน้นความสำคัญของการพัฒนาครูให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยเรียนรู้จากประสบการณ์และเรียนรู้ในแนวทางที่สนับสนุนความรู้และทักษะในทุกสถานการณ์ (DiYanni & Borst, 2020)

ทฤษฎีแนวทางการเรียนการสอนที่เน้นความคิดริเริ่ม (Innovative Teaching and Learning Approaches) (Au & Ferrare, 2015) ทฤษฎีแนวทางการเรียนการสอนที่เน้นความคิดริเริ่ม มีการปรับใช้ตามบริบทและสถานะที่แตกต่างกันในประเทศต่างๆ ตัวอย่างทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

1. ทฤษฎีและแนวทางการเรียนการสอนที่เน้นความคิดริเริ่ม (Innovative Teaching and Learning Approaches) ได้รับความสำคัญในการพัฒนากระบวนการการเรียนรู้ที่น่าเสนอ (Au & Ferrare, 2015)

2. แนวคิดและวิธีการที่ใหม่และสร้างสรรค์ โดยเน้นการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์และการแก้ไขปัญหาในผู้เรียน นี่คือนิยามของทฤษฎีและแนวทางการเรียนการสอนที่เน้นความคิดริเริ่ม (Au & Ferrare, 2015)

3. ทฤษฎีการเรียนรู้แบบการแก้ปัญหา (Problem-Based Learning Theory) แนวคิดนี้เน้นการเรียนรู้ผ่านกระบวนการแก้ปัญหาจริง ๆ ผู้เรียนจะถูกนำมาเผชิญกับสถานการณ์ที่ต้องแก้ไขปัญหาและพัฒนาความคิดริเริ่มในการหาทางแก้ไข (Owen-Smith, 2018)

4. ทฤษฎีการเรียนรู้การทำงานแบบร่วมมือ (Collaborative Learning Theory) แนวคิดนี้เน้นการเรียนรู้ผ่านการทำงานเป็นกลุ่ม ผู้เรียนจะทำงานร่วมกันในโครงการหรือโครงการที่ต้องใช้ความคิดริเริ่มในการแก้ไขปัญหา (Owen-Smith, 2018)

5. ทฤษฎีการเรียนรู้แบบปฏิบัติ (Experiential Learning Theory) แนวคิดนี้เน้นการเรียนรู้ผ่านการทำปฏิบัติจริง ๆ ผู้เรียนจะได้เรียนรู้และพัฒนาความคิดริเริ่มผ่านการกระทำและประสบการณ์ในสถานการณ์จริง (DiYanni & Borst, 2020)

6. ทฤษฎีการเรียนรู้แบบนำเข้าสู่ตัวอย่าง (Constructivist Learning Theory) แนวคิดนี้เน้นการเรียนรู้จากประสบการณ์และความคิดของตัวเรียนเอง ผู้เรียนจะถูกนำมาสู่กระบวนการสร้างความรู้และความคิดใหม่ ๆ จากแบบอย่างที่น่าเสนอ (Owen-Smith, 2018)

7. ทฤษฎีการเรียนรู้แบบเปิด (Open Learning Theory) แนวคิดนี้เน้นการเรียนรู้ผ่านทรัพยากรและข้อมูลที่เปิดเผย ผู้เรียนจะสามารถนำความรู้มาสร้างความคิดริเริ่มในสิ่งที่ตนเองสนใจ (Owen-Smith, 2018)

8. ทฤษฎีการเรียนรู้แบบวิจัย (Inquiry-Based Learning Theory) แนวคิดนี้เน้นการเรียนรู้ผ่านกระบวนการสืบสวนและสอบถาม ผู้เรียนจะต้องสืบสวนและหาข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อพัฒนาความคิดริเริ่ม (Owen-Smith, 2018)

9. ทฤษฎีการเรียนรู้แบบเล่น (Play-Based Learning Theory) แนวคิดนี้เน้นการเรียนรู้ผ่านการเล่น ผู้เรียนจะได้สนุกและเรียนรู้ผ่านการทำกิจกรรมที่เป็นเล่นในสถานการณ์ที่แน่นอน (DiYanni & Borst, 2020)

ทฤษฎีการเสริมสร้างคุณลักษณะและทักษะ (Character and Skills Development)

ทฤษฎีการเสริมสร้างคุณลักษณะและทักษะ มีการปรับใช้ตามบริบทและสถานะที่แตกต่างกันในประเทศต่างๆ ตัวอย่างทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ (Bush, 2011)

1. ทฤษฎีและแนวทางการเสริมสร้างคุณลักษณะและทักษะ (Character and Skills Development) มุ่งเน้นการพัฒนาทั้งคุณลักษณะทางบุคลิกภาพและทักษะที่จำเป็นในการใช้ชีวิตและการปฏิบัติงาน นี่คืตัวอย่างทฤษฎีและแนวทางเสริมสร้างคุณลักษณะและทักษะ (Bush, 2011)

2. ทฤษฎีการพัฒนาคุณลักษณะบุคลิกภาพ (Character Education Theory) แนวคิดนี้เน้นการส่งเสริมคุณลักษณะและจริยธรรมในผู้เรียน เน้นให้ความสำคัญกับคุณค่าทางสังคม จริยธรรม ความซื่อสัตย์ และคุณลักษณะที่ดีเพื่อให้เกิดการพัฒนาบุคลิกภาพที่ดีในผู้เรียน (Bush, 2011)

3. ทฤษฎีการเรียนรู้ทักษะชีวิต (Life Skills Learning Theory) แนวคิดนี้เน้นการส่งเสริมทักษะที่จำเป็นในการดำรงชีวิตและทำงาน เช่น ทักษะการแก้ไขปัญหา การวางแผน การสื่อสาร และการทำงานเป็นทีม (Bush, 2011)

4. ทฤษฎีการพัฒนาความรับผิดชอบส่วนบุคคล (Personal Responsibility Development Theory) แนวคิดนี้เน้นการส่งเสริมความรับผิดชอบและความเข้าใจในบทบาทของตนเอง ผู้เรียนจะถูกนำมาให้เข้าใจความรับผิดชอบในการตัดสินใจและการกระทำของตนเอง (Bush, 2011)

5. ทฤษฎีการพัฒนาทักษะเชิงสายงาน (Vocational Skills Development Theory) แนวคิดนี้เน้นการพัฒนาทักษะที่เกี่ยวข้องกับสายงานหรืออาชีพที่ผู้เรียนสนใจ เช่น ทักษะทางเทคนิค ทักษะการจัดการ และทักษะการแก้ไขปัญหาในสายงานนั้น ๆ (Bush, 2011)

6. ทฤษฎีการพัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีม (Teamwork Skills Development Theory) แนวคิดนี้เน้นการพัฒนาทักษะในการทำงานเป็นทีม ผู้เรียนจะได้เรียนรู้การทำงานร่วมกับผู้อื่น การแบ่งหน้าที่ และการสื่อสารในทีม (Bush, 2011)

7. ทฤษฎีการพัฒนาทักษะการเป็นผู้นำ (Leadership Skills Development Theory) แนวคิดนี้เน้นการส่งเสริมทักษะในการเป็นผู้นำ ผู้เรียนจะได้เรียนรู้การบริหารการทำงาน การช่วยเหลือผู้อื่น และการสร้างแรงบันดาลใจในผู้อื่น (Bush, 2011)

ทฤษฎีความเสมอภาคระหว่างเพศ (Gender Equality)

ทฤษฎีความเสมอภาคระหว่างเพศ มีการปรับใช้ตามบริบทและสถานะที่แตกต่างกันในประเทศต่าง ๆ ตัวอย่างทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ (Pop-Eleches & Tucker, 2017)

1. ทฤษฎีความเสมอภาคระหว่างเพศ (Gender Equality) เน้นในการสร้างความเสมอภาคและการเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงทรัพยากรและสิทธิทุกประเภทให้เท่าเทียมกันระหว่างเพศ นี่คือนิยามทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความเสมอภาคระหว่างเพศ: (Cela et al., 2014)

2. ทฤษฎีการแยกแยะตามเพศ (Gender Binary Theory) แนวคิดนี้เน้นการแบ่งแยกตามเพศเป็นช่วงทั้งสอง (ชายและหญิง) และมองว่าคุณสมบัติและบทบาทของผู้ชายและผู้หญิงมีความแตกต่างกันอย่างชัดเจน (Pop-Eleches & Tucker, 2017)

3. ทฤษฎีเพศเป็นสังคมสร้าง (Social Constructionist Theory of Gender) แนวคิดนี้เห็นว่าเพศไม่ใช่คุณสมบัติทางชีวภาพเท่านั้น แต่เป็นสร้างขึ้นจากประสบการณ์และสังคม บทบาทและความรับผิดชอบของผู้ชายและผู้หญิงอาจแตกต่างกันในทุกสังคม (Pop-Eleches & Tucker, 2017)

4. ทฤษฎีฟิมินิสต์ (Feminist Theory): แนวคิดนี้เน้นการศึกษาเรื่องเพศและความเสมอภาคระหว่างเพศ และการทำความเข้าใจถึงการกำหนดบทบาทของเพศในสังคม นอกจากนี้ยังมุ่งหวังให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเพื่อสร้างความเสมอภาคระหว่างเพศ (Kiguwa, 2019)

5. ทฤษฎีการสร้างเสมอภาคแบบเชิงรุก (Radical Gender Equality Theory) แนวคิดนี้เน้นการรื้อขุดจำกัดของบทบาทเพศและทางเพศ และการเรียกร้องให้เกิดการเสมอภาคทั้งในระดับบุคคลและระดับสังคม (Lo & Quiroga, 2023)

6. ทฤษฎีการพัฒนาที่ยั่งยืนเพื่อความเสมอภาค (Sustainable Development for Gender Equality Theory) แนวคิดนี้เน้นความเสมอภาคระหว่างเพศเป็นส่วนหนึ่งของวัตถุประสงค์การพัฒนาที่ยั่งยืน โดยการให้เท่าเทียมในการเข้าถึงทรัพยากร การศึกษา และสิทธิทางเศรษฐกิจแก่ทุกเพศ (Lo & Quiroga, 2023)

หลักการและแนวคิด

หลักการและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการศึกษาในประเทศฟินแลนด์อาจประกอบด้วยหลายแง่มุม และทฤษฎีที่สนับสนุนแนวคิดและการปฏิบัติในระบบการศึกษาของประเทศไทย ประกอบด้วยหลักการและแนวคิด 5 ประการหลัก ดังนี้: (Ball, 2012)

การบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วม (Participatory Education Management) หนึ่งในแนวทางที่สำคัญของการบริหารการศึกษาในฟินแลนด์คือการมีส่วนร่วมระหว่างหน่วยงานทางราชการและชุมชน แนวคิดนี้เน้นการร่วมมือและการเข้าใจร่วมกันเพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนในระบบการศึกษา ทั้งการพัฒนาครูและการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน

การพัฒนาครู (Teacher Development) ความสำเร็จของระบบการศึกษาในฟินแลนด์เกิดจากการพัฒนาครูที่มีความรู้และทักษะที่เหมาะสมในการสอนและส่งเสริมการเรียนรู้ ครูในฟินแลนด์ได้รับการฝึกอบรมอย่างสม่ำเสมอ เพื่อเตรียมความพร้อมในการเป็นผู้สอนที่มีคุณภาพและสามารถนำเสนอวิธีการสอนที่สร้างสรรค์และส่งเสริมการคิดริเริ่ม

แนวทางการเรียนการสอนที่เน้นความคิดริเริ่ม (Innovative Teaching and Learning Approaches) ระบบการเรียนรู้ในฟินแลนด์เน้นการใช้เทคนิคการสอนที่เรียกว่า "Phenomenon-based Learning" ซึ่งเน้นให้นักเรียนเรียนรู้จากประสบการณ์จริง และมุ่งเน้นการแก้ไขปัญหาและการเรียนรู้ด้วยตนเอง

การเสริมสร้างคุณลักษณะและทักษะ (Character and Skills Development) ฟินแลนด์เน้นการสร้างคุณลักษณะที่สำคัญในการพัฒนาบุคลากรและนักเรียน อย่างเช่นความรู้สึกสำคัญต่อการทำงานเป็นทีม และการแก้ไขปัญหา ซึ่งเป็นทักษะที่จำเป็นในการเตรียมความพร้อมในชีวิตหลังจบการศึกษา

ความเสมอภาคระหว่างเพศ (Gender Equality) การเสริมสร้างความเสมอภาคระหว่างเพศเป็นหนึ่งในแนวทางการบริหารการศึกษาที่ฟินแลนด์ได้เน้น ไม่ว่าจะเป็นในการส่งเสริมความเสมอภาคระหว่างเพศในการเรียนการสอนหรือการสนับสนุนนักเรียนที่มีความต้องการเฉพาะ

บูรณาการแนวคิดทฤษฎีเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการบริหารการศึกษาในประเทศไทย

1. การบริหารการศึกษาในประเทศไทยสามารถนำแนวคิดทางทฤษฎีเกี่ยวกับเพศเสมอภาคมาประยุกต์ใช้เพื่อสร้างระบบการศึกษาที่เป็นธรรมและเสมอภาคสำหรับทุกคน นี่คือการบูรณาการแนวคิดทฤษฎีเพื่อประยุกต์ใช้ในการบริหารการศึกษาในประเทศไทย

2. การให้ความสำคัญกับการเรียนรู้แบบเสมอภาค นำแนวคิดของเพศเสมอภาคเข้าสู่ระบบการเรียนรู้ โปรแกรมการเรียนรู้แบบเสมอภาคและการกำหนดรายวิชาที่เป็นเพศเสมอภาคในหลักสูตรการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจและเรียนรู้เกี่ยวกับเพศและความเสมอภาคอย่างถูกต้องและเป็นรูปแบบ

3. การส่งเสริมคุณลักษณะและทักษะทางเพศ ผ่านกิจกรรมการเรียนรู้และกิจกรรมนอกห้องเรียนที่ส่งเสริมความเสมอภาคและพัฒนาคุณลักษณะเพศที่แปลกตาและการทำงานร่วมกันระหว่างเพศ เช่น การส่งเสริมทักษะการทำงานเป็นทีมแบบเสมอภาค

4. การเผยแพร่และการสนับสนุนความเสมอภาค สร้างความตระหนักให้กับทุกคนเกี่ยวกับความสำคัญของเพศเสมอภาค และการสนับสนุนการกระทำที่ส่งเสริมความเสมอภาคในทุกด้านของสังคม นำเสนอข้อมูลและการเรียนรู้เกี่ยวกับเพศและความเสมอภาคในหลักสูตรการศึกษา

5. การปรับปรุงการเลือกอาชีพและการศึกษา สร้างโอกาสให้ผู้หญิงและผู้ชายสามารถเข้าถึงการศึกษาและอาชีพที่เท่าเทียมกัน พัฒนาแผนการเลือกอาชีพและการสนับสนุนในการตัดสินใจในการเลือกอาชีพเพื่อให้เป็นธรรมและเสมอภาค

6. การให้การสนับสนุนและเสริมสร้างสภาพแวดล้อมที่เสมอภาค สร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมความเสมอภาคในการเข้าถึงทรัพยากรและสิทธิ เช่น การสนับสนุนผู้หญิงในตำแหน่งสูงสุดในองค์กรการศึกษาและการส่งเสริมผู้ชายในบทบาทการพยาบาลและการดูแล

7. การผลักดันนโยบายและกฎหมายเพื่อเสริมสร้างความเสมอภาค สนับสนุนนโยบายและกฎหมายที่ส่งเสริมความเสมอภาคระหว่างเพศ เช่น การให้สิทธิเท่าเทียมในการเข้าถึงการศึกษาและการทำงาน การกำหนดบทบาทและความเสมอภาคในการบริหารการศึกษา

8. การให้การศึกษาและสนับสนุนสู่ประชาสังคม สร้างแคมเปญและกิจกรรมการศึกษาที่เน้นเพศเสมอภาคและความเสมอภาค เพื่อเรียนรู้และเข้าใจเพศและความเสมอภาคในรูปแบบที่น่าสนใจและน่าสนับสนุน

9. การส่งเสริมการวิจัยและการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับเพศ สนับสนุนการวิจัยและการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับเพศเสมอภาค เพื่อเข้าใจปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวข้องกับความเสมอภาค

10. การสร้างความรับผิดชอบและสันติภาพทางเพศในระดับบุคคลและสังคม ส่งเสริมความรับผิดชอบและสันติภาพทางเพศในการกระทำและการตัดสินใจทั้งในระดับบุคคลและระดับสังคม เพื่อให้เกิดการเสริมสร้างเสมอภาคที่ยั่งยืน

การนำเอาแนวคิดทางทฤษฎีเหล่านี้มาประยุกต์ใช้ในการบริหารการศึกษาในประเทศไทย สามารถสร้างระบบการศึกษาที่เน้นความเสมอภาค และการพัฒนาความเข้าใจในเรื่องเพศและความเสมอภาคให้กับผู้เรียนทุกคนอย่างมีประสิทธิภาพสูงขึ้นได้

สรุปผล

การบริหารการศึกษาในประเทศไทยสามารถประยุกต์ใช้แนวคิดทางทฤษฎีเพื่อสร้างระบบการศึกษาแบบฟินแลนด์ที่เน้นความเสมอภาคและเพศเป็นธรรมได้ โดยการให้ความสำคัญกับการเรียนรู้แบบเสมอภาค เสริมสร้างคุณลักษณะและทักษะทางเพศ เผยแพร่และสนับสนุนความเสมอภาค ปรับปรุงการเลือกอาชีพและการศึกษา ส่งเสริมการวิจัยและการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับเพศ สร้างความรับผิดชอบและสันติภาพทางเพศในระดับบุคคลและสังคม และสร้างความตระหนักในประชาสังคม จากการศึกษาและสังเคราะห์เอกสารทำให้เกิดแนวทางการบริหารการศึกษาแบบมีส่วนร่วมโดยศึกษาและประยุกต์จากแนวทางการบริหารการศึกษาจากประเทศฟินแลนด์ เพื่อนำไปเป็นแนวทางการบริหารจัดการขับเคลื่อน พัฒนาขยายภารกิจการบริหารการศึกษาไทยแบบมีส่วนร่วม ด้วยแนวทางการนำแนวคิดและวิธีการบริหารการศึกษาจากประเทศฟินแลนด์มาประยุกต์ใช้ในประเทศไทยต้องพิจารณาถึงบริบททางสังคม วัฒนธรรม และสภาพการเศรษฐกิจที่แตกต่างกันไปโดยมีหลักการและแนวทางที่สามารถนำมาปรับใช้ได้ ด้วย รูปแบบการบริหารการศึกษาแบบ “ฟินไทยเวย์” (The Fin-Thai Way Education Model)

1. ความสำคัญและมุมมอง

เป้าหมาย การเสริมสร้างการเรียนรู้ที่มีคุณค่าและสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

มุมมอง การเน้นความสำคัญของการทำความเข้าใจและคิดเชิงวิพากษ์เพื่อสร้างนวัตกรรมและนักเรียนที่มีความคิดอย่างสร้างสรรค์

2. ความร่วมมือและการเรียนรู้ร่วมกัน

เป้าหมาย สร้างพื้นที่สนับสนุนการทำงานร่วมกันของนักเรียนและโอกาสในการแบ่งปันความรู้และประสบการณ์

มุมมอง การใช้เทคโนโลยีในการสนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันและโครงการแลกเปลี่ยนนักเรียนระหว่างโรงเรียน

3. ระบบการสนับสนุนนักเรียน

เป้าหมาย สนับสนุนนักเรียนทุกคนในการเรียนรู้ตามความสามารถและสิ่งที่พวกเขาสนใจ

มุมมอง: การมีหลักสูตรที่สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความต้องการของนักเรียนและการสนับสนุนทางจิตวิทยาและอารมณ์

4. การใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้

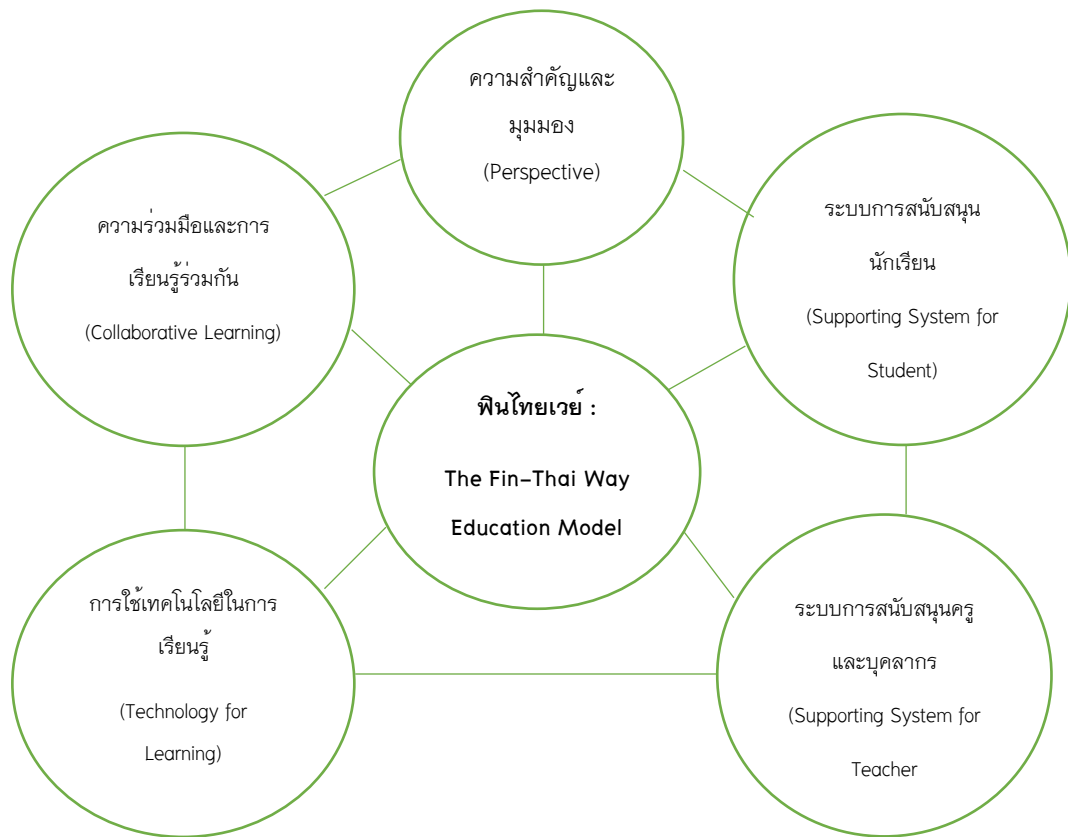
เป้าหมาย การบูรณาการเทคโนโลยีเพื่อสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่น่าสนใจ

มุมมอง การใช้เทคโนโลยีในการสนับสนุนการเรียนรู้และพัฒนาทักษะทางดิจิทัล

5. การสร้างระบบการสนับสนุนครูและบุคลากรทางการศึกษา

เป้าหมาย การให้ความสำคัญกับการพัฒนาทักษะการสอนและการนำเสนอ

มุมมอง การสนับสนุนทางอารมณ์และจิตวิทยาของครูและการสร้างพื้นที่สำหรับครูในการแบ่งปันและรับคำปรึกษา

ภาพที่ 1 โมเดลฟินไทยเวย์

Figure 1 The Fin-Thai Way Education Model

จากโมเดลดังกล่าวทำให้ทราบว่า “ฟินไทยเวย์” นี้เป็นโมเดลที่สามารถนำแนวคิดและประสบการณ์จากฟินแลนด์มาปรับใช้ในประเทศไทยโดยเน้นการสร้างพื้นที่ที่เปิดกว้างสำหรับการเรียนรู้และพัฒนาทักษะที่สอดคล้องกับเปลี่ยนแปลงและความต้องการของสังคมไทยในยุคที่เทคโนโลยีซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาทักษะและการคิดเชิงสร้างสรรค์ของบุคลากรภายในระบบการศึกษาไทย

References

- Adamson, F., Astrand, B., & Darling-Hammond, L. (2016). *Global education reform: How privatization and public investment influence education outcomes*. Routledge.
- Au, W., & Ferrare, J. (2015). *Mapping corporate education reform: Power and policy networks in the neoliberal state*. Routledge.
- Ball, S. J. (2012). Global Education Inc. New policy networks and the neo-liberal imaginary. Routledge.
- Bush, T. (2011). *Theories of educational leadership and management*. Sage.
- Cela, B., Dankelman, I., Stern, J., & United Nations Development Programme. (2014). Powerful Synergies: Gender Equality, Economic Development and Environmental Sustainability. *Reproductive Health Matters*, 22(43), 197-199.
- Christianakis, M. (2018). Introduction: Curriculum, Pedagogy, and Teacher Development. *Teacher Education Quarterly*, 45(2), 3-5.
- DiYanni, R., & Borst, A. (2020). Experiential Learning. In *The Craft of College Teaching: A Practical Guide* (pp. 145-157). Princeton University Press.
- Kiguwa, P. (2019). Feminist approaches: An exploration of women's gendered experiences. In S. Laher, A. Fynn, & S. Kramer (Eds.), *Transforming Research Methods in the Social Sciences: Case Studies from South Africa* (pp. 220-235). Wits University Press.
- Kitchen, J., & Figg, C. (2011). Establishing and sustaining teacher educator professional development in a self-study community of practice: Pre-tenure teacher educators developing professionally. *Teaching and Teacher Education*, 27(5), 880-890.
- Lo, M. S., & Quiroga, C. M. (2023). Gender Equality and the Sustainable Development Goals: Discursive Practices in Uncertain Times. In R. J. Cook (Ed.), *Frontiers of Gender Equality: Transnational Legal Perspectives* (pp. 108-126). University of Pennsylvania Press.
- Malinen, O., Väisänen, P., & Savolainen, H. (2012). Teacher Education in Finland: A review of a national effort for preparing teachers for the future. *Curriculum Journal*, 23(4), 567-584.
- Niemi, H., Toom, A., & Kallioniemi, A. (2012). *Miracle of education: The principles and practices of teaching and learning in Finnish schools*. Sense Publishers.
- Nonaka, I. (1994). A Dynamic Theory of Organizational Knowledge Creation. *Organization Science*, 5(1), 14-37.

- Osmankovic, J., Jahic, H., & Sehic, E. (2011). Education in Economic Theory, *Economic Review: Journal of Economics and Business*, 9(1), 63–78.
- Owen–Smith, P. (2018). Contemplative Research. In *The Contemplative Mind in the Scholarship of Teaching and Learning* (pp. 75–99). Indiana University Press.
- Pop–Eleches, G., & Tucker, J. A. (2017). Gender Equality. In *Communism’s Shadow: Historical Legacies and Contemporary Political Attitudes* (pp. 215–246). Princeton University Press.
- Sahlberg, P. (2007). Education policies for raising student learning: The Finnish approach. *Journal of Education Policy*, 22(2), 147–171.
- Sahlberg, P., Walker, T.D., & Hargreaves, A. (2021). *In Teachers We Trust: The Finnish Way to World–Class Schools*. W. W. Norton & Company.
- Sutinen, J. G., & Kuperan, K. (1999) A socio–economic theory of regulatory compliance. *International Journal of Social Economics*, 26(1/2/3), 174–193.